

חינוך לחיים

פרשת במדבר

הפרשה מדברת על תפקידו המיוחד של שבט לוי. במקדש, היו ללוויים שני תפקידים: משוררים ושוערים. לשמור על הדלתות והפתחים, או לשיר ולנגן בזמן הקרבת הקורבנות. לכל אחד היה תפקיד משלו.

שמעתי בשם ה'דרכי נועם', האדמו"ר מסלונים שליט"א שגם בזמן הזה, שאין בית מקדש ולא ידוע איזה לוי הוא משורר ואיזהו שוער, יש בכל זאת לעניין הזה השלכה מעשית בחינוך, על דרך העבודה: השוער תפקידו לשמור על המסגרת, על המבנה, בעוד שהמשורר מכניס מנגינה ונשמה פנימית. יש סוגי נשמות שיותר נמשכים לשמירת המבנה, ההכרח, המסגרת והסדר. לעומתם, יש סוגי נשמות שיותר בוער בהם כוח הניגון והשירה, ההתחדשות וההתרגשות, החיבור והרצון.

בדרך כלל קשה לשוערים להבין את המשוררים. הם רואים בהם סיכון: 'מה התועלת שבניגון, תהיה מעשי, שמור על המסגרת'. כאשר המשורר הוא ילד או נער, זה קשה ומורכב שבעתיים. ממש לא קל לנערים הללו לשרוד במערכות חינוך תובעניות, למצוא חוויות הצלחה בתוך מסגרת מקובעת, כשאתה מוצף באש שבוערת ורוחשת לה, בהשראה, בדמיון, במנגינה. מאד מפתה לכל מחנך שבא איתו במגע, ויש לו כיתה שלמה לחנך, לנסות לכבות את האש, להשתיק את המנגינה, לרבע את העיגול כדי לנסות לגרום לו 'ללכת בתלם'.

חז"ל גילו לנו שהתורה משולה לאש, אש כפולה, שחורה על גבי לבנה. מסביר שהאש הלבנה רומזת על התורה לפני שהייתה מצומצמת בעולם שלנו. יש איזו 'שלהוביתא דרחימותא', תשוקה וכיסופים, שהצטמצמו בעולם שלנו לאש של צמצום שחור, אותיות, מסגרת, קביעות. בספרים מרבים לדבר על האש השחורה הזאת, ובצדק, היא מחויבת. אבל כשהאש הזו לא מונחת על גבי האש הלבנה, אז העיקר חסר, אין חוויות, אין קשר, אין 'אני', אין חיבור.

כתוב בפסוק "חושך שבטו שונא בנו". וביאורו, על האב/מחנך לזהות את השבט הרוחני אליו שייך בנו, שכן לכל שבט מ'שבטי יה' יש את חוש המיוחד והדרך המיוחדת שלו בעבודת ה', אחרי שהאב/מחנך מזהה את השבט אליו שייך בנו, עליו לתת לבנו את הכלים לפתח את החוש והכישרון המיוחד לשבטו, דבר שיביא אותו לגלות ולהאיר את החן המיוחד של נשמתו, מי שחושך מבנו/חניכו את שבטו, הוא שונא. וממילא גילוי שבטו של בנו/חניכו נובע מתוך אהבה ודאגה אמיתית לבנו.

כולם מדברים על הקושי והאתגרים של הדור הצעיר, והכל אמת, דור תהפוכות המה. אבל יש להם גם מעלות רבות. יש בהם יסוד אמיתי, רודף אמת, שמזהה צביעות ותחליפים מדומים ולא מסתפק בהם. אם אין להם את האש הלבנה, הם מסרבים לשחק 'כאילו' ולעבור לקומה הבאה, אלא הם מתעקשים לצאת למסע, שלפעמים כואב ולפעמים לא ממוקד דיו, אבל מטרתו האמיתית היא לגלות וללבות את אותה אש לבנה.

אותנו, כהורים ומורים, זה משגע. הפכנו כולנו, עם הזמן, לשוערים מדופלמים, וקשה לנו עם הניגון של הדור הצעיר. אבל אולי זו לא רק 'כפרת עוונות' של צער גידול בנים, אלא גם הזדמנות אמיתית לנסות להתחבר לאש הלבנה שגם בנו חסרה. באופן רגיל, מאד קשה לאדם לעצור ולשים לב לכך. החיים מלאי עומס וקל לפספס, קל להתמקד בדברים הבודים, באש השחורה, ולא לשים לב שבדרך קצת איבדנו את האש הלבנה.

אבל הקב"ה לא התייאש מאיתנו, ולפעמים ילדינו המתבגרים נבחרים להיות השליחים לעורר אותנו לכך: הם מעבירים אותנו בית-ספר, וזה לא פשוט, אבל על הדרך, למרות כל הקושי, אנו לומדים בזכותם להתחבר לאש הלבנה שבנו. התהליך לא קל. בדרך אנחנו לומדים לפתח מיומנויות הרפיה, מיומנויות ענווה, מיומנויות של מודעות וכנות, אופטימיות וחיבור. בלי זה הם רק יתרחקו.

על הדרך אנחנו משתדרגים, לומדים להכיל, ותוך כדי עוברים איזה תהליך, שיש לו תופעת לוואי מבורכת, שקשורה לגילוי ולחיבור של שורש האש הלבנה שבנו. אנו מנסים להציל אותם, ועל הדרך אנחנו נאלצים להתעמת ולגלות וללבות מחדש את האש הלבנה שבעצמנו. במקום להשתיק את הניגון, אנחנו מצליחים להשמיע את קולו הייחודי בעולם.